

Vaittisten tiedote

2024/1

Puheenjohtajan tervehdys

Hyvää, jo hyvässä vauhdissa olevaa, vuotta 2024 kaikille Vaittisten sukuseuran jäsenille. Kiitän saamastani luottamuksesta hoitaa sukuseuramme puheenjohtajuutta kahden toimintavuoden ajan. Olen ollut kahden menneen vuoden ajan hallituksen varajäsen ja saanut todeta, että minulle on jätetty tehtäväksi jämäkästi hoidettu pesti. Kiitos siitä kuuluu edeltäjälleni Pauli Vaittiselle sekä hyvin toimivalle ja yhteistyökykyiselle hallitukselle. Haluan omalta osaltani lausua kiitokset myös sukututkija Ahti Kopperille, joka on saattanut sukumme tiedot kolmen kirjan muotoon kaikkien luettavaksi.

Olen syntynyt 75 vuotta sitten Imatralla. Sukujuureni ovat Ruokolahdella. Opiskelun ja useiden työrupeamien jälkeen olen palannut eläkeläisenä Etelä-Karjalaan, Lappeenrantaan. Kesät vietän mökilläni Rautjärvellä.

Viime kesän Oronmyllyn loma- ja kurssikeskuksessa pidetty sukuseuran kokous hyväksyi kaksivuotisen toimintasuunnitelman. Pääasiallinen toimintamme on kerätä ja arkistoida sukua koskevaa tietoutta. Jäsenten aktiivisuus tässä tehtävässä on erittäin tärkeää. Jäsenten ilmoitusten avulla saamme tiedon sukukirjoihin kirjatuihin tiedoissa tapahtuvista muutoksista.

Sukuseuran kokous myönsi hallitukselle valtuudet sukuseuran matkan järjestämiseksi. Hallitus kokoontui tammikuussa ja päätti heinäkuun 2024 loppupuolella tehtävästä sukumatkasta Riikaan. Alustavaa tietoa matkasta on jo tässä tiedotteessa. Matkan tarkemmat tiedot aikatauluineen ja ohjeet matkalle lähtijöille kerrotaan seuraavassa tiedotteessa.

Jäsentiedote ja sukuseuran omat nettisivut (www.vaittistensukuseura.fi) toimivat tiedottamisen kanavana. Toivon, että jäsenistömme ottaisi empimättä yhteyttä joko henkilökohtaisesti tai muulla keinoin yhteisten asioiden ideoimiseksi ja eteenpäin viemiseksi. Kaikkien hallituksen jäsenten yhteystiedot löytyvät tiedotteen viimeiseltä sivulta.

Aurinkoisia ja raikkaita kevätpäiviä!

Paula Vaittinen

Itä-Karjalan Vaittiset

Nikolai Vasiljev – Niilo Vaittinen

Vaittisten sukukirjan sivulla 34 on kerrottu kahdesta Itä-Karjalasta Suomeen sota-aikana tulleesta Vaittisesta. Ensimmäinen hieman täydellisempi tarina on Jekki Vaittisesta, jonka alkuperäinen nimi oli Jefim Vanijeff. Sodan jälkeen Jekki onnistui pakenemaan Ruotsiin. Jekistä on kirjaan saatu kuvakin.

Toinen tarina on Niilo Vaittisesta, jonka alkuperäinen nimi oli Nikolai Vasiljev. Hänen myöhemmät vaiheensa jäivät sukukirjan kirjoitusvaiheessa epävarmoiksi, oli vain arvelu, että ehkä hänkin onnistui pakenemaan Ruotsiin. Yhteistä molemmille on sukunimi Vaittinen. Suomessa turvallisemman nimen valinnassa oli selvä peruste: niin etu- kuin sukunimenkin kaksi ensimmäistä kirjainta olivat samat kuin alkuperäisessä nimessä.

Vuoden 2024 alussa tuli Ruotsista mielenkiintoinen yhteydenotto. Johan Engberg Vasiljev oli kiinnostunut isoisänsä Nikolai Vasiljevin vaiheista Suomessa sota-aikana. Paljon en häntä pystynyt auttamaan, mutta kehotukseni mukaan hän pystyi itse lähisukunsa avustamana valaisemaan huomattavasti Niilo Vaittisen elämää Suomessa sota-aikana. Löytyipä aiheeseen vielä runsaasti valokuviaikin.

Nikolai Vasiljev oli syntynyt Laatokan itäpuolella, lähellä Syväriä, pienessä Rannankylässä, jonka venäläiset myöhemmin hävittivät. Syntymävuodeksi on kirjoihin merkitty 1923, mutta siinä saattaa olla virhettä. Koska Neuvostoliitossa haluttiin työvoiman pysyvän pidempään työelämässä, heidän ikäänsä nuorennettiin monesti ainakin vuodella.

Nikolai otettiin 16-vuotiaana kodinturvajoukkoihin tähyttämään suomalaisia lentokoneita. Nikolain isä Ivan oli Aunuksen retkikunnan aikana valkoisen armeijan tukija ja sotilas. Hän joutui Siperiaan työleirille Novosibirskiin ja kuoli siellä. Myös Nikolai karjalaisena vihasi Venäjän hallintoa ja Stalinia. Niinpä hän karkasi Suomen puolelle joutuen aluksi sotavangiksi, mutta siirtyi nopeasti Suomen armeijan palvelukseen.

Ensimmäinen sijoitus oli Suomen armeijan vakooajakoulu Äänislinnassa. Siellä hän opetteli käyttämään radiota ja lennätintä. Niinpä Niilo Vaittisesta tulikin

kaukopartioradisti ErP4:n osasto Paatsaloon. Utissa käytiin harjoittelemassa laskuvarjohyppyjä. Niilo osallistui ainakin kahteen jatkosodan kaukopartiomatkaan ja yhteen Lapin sodan kaukopartioon saksalaisten selustassa. Kaukopartiomatkoista Niilo laati myöhemmin osallistujaluettelot. Niilo oli myös ehdolla jatkosodan lopulla tehtyyn operaatio Hokkiin, mutta ei tietävästi ollut siinä mukana.

Sodan loputtua kaikkia itäkarjalaisia vaadittiin palautettavaksi Neuvostoliittoon. Niilo sai kuitenkin päämajasta paperit, joiden mukaan hän sai matkustaa Suomen halki ja siirtyi Ruotsin Jämsläntiin jo 6.5.1945. Pakomatalla hän nukkui mm. Tornion kirkon lattialla kolme yötä. Sen jälkeen tuli kahakka saksalaisen sotilaan kanssa. Nikolai käytti puukkoaan ja selvisi tilanteesta. Suomessa pidätysmääräys Niilosta annettiin vielä 2.1.1950, mutta se tuli jo auttamattomasti liian myöhään.

Ruotsissakin Nikolai sai olla varuillaan vielä pitkään peläten palautusta. Jos häntä olisi vaadittu palautettavaksi, oli hänellä muiden itäkarjalaisten kanssa valmisteltu pakoreitti Norjaan, minne olisi menty tuntureiden yli neljässä päivässä. Nikolailla oli vielä naimisiin mentyäänkin salainen radio korkealla kuudessa ja sen avulla hän piti yhteyksiä norjalaisiin vastarintaliikkeen miehiin sekä suomalaisiin ja karjalaisiin ystäviinsä. Neuvostoliitossa olisi haluttu Nikolaita luovutettavaksi. Hänelle soiteltiin ja kiusattiin asiasta vielä 1970-1980-luvullakin.

Nikolai työskenteli Pohjois-Ruotsin vuoristoseudulla kirvesmiehenä. Hän tapasi vaimonsa Emma Maria Karlssonin maidonhakumatalla karjalaitumella. Pariskunta avioitui vuonna 1947 ja perheeseen syntyi neljä lasta, Arne, Lennart, Aina ja Helena. Ruotsissa ei enää tarvittu Vaittisen sukunimeä, joten kaikki koko suku käytti siellä sukunimeä Vasiljev. Nikolai kuoli Ruotsissa 76-vuotiaana vuonna 2000. Nikolain vaimo Maria on edelleen elossa lähes 96-vuotiaana. Lapsista yksi on jo kuollut. Nykyinen jälkeläisjoukko on suuri.

Johan Engberg Vasiljev ja isoäiti Maria Vasiljev

ylpeänä siitä, että Nikolai taisteli Stalinin hallintoa vastaan Ahti Kopperin suomentamana aihe on tullut taas ajankohtaiseksi Ukrainan sodan johdosta osa tiedoista Topi Tynkkysen toimittamia

Nikolai Vasiljevin isä Ivan Andrejits
valkoisen armeijan uniformissa.

Niilo Vaitinen laskuvarjohyppyharjoituksissa Utissa toinen vasemmalta.

Niilo Vaittinen – Nikolai Vasiljev

Nikolai Vasiljev ja Maria o.s. Karlsson

Niilo Vasiljevin vapaudenristi

Sirkka 18.4.2013

PIKKU-SIRKKA 1933-2023

Parikkalan Innasennurkan Vaittisten sukuhaaran viimeinen ikäpolvensa edustaja, kokoansa suurempi persoona Sirkka ”Pikku-Sipe” Vaittinen on poissa. Hän menehtyi Parikkalan terveystieteiden keskuksessa 9.10.2023 korkeassa 90 vuoden iässä vain muutaman päivän sairastamisen jälkeen.

Sirkka sai elää pitkän ja täyden elämän, mutta vähällä hän ei päässyt. Sirkka syntyi Parikkalan Peruspohjassa pienelle maatilalle köyhiin oloihin. Elämän alku ei ollut kehuttava: talossa asui jo ennestään vanhemmat ja isovanhemmat sekä kolme sisarusta, ja lisäksi yksi lapsi oli kuollut puolen vuoden ikäisenä jo ennen Sirkkan syntymää. Kun Sirkka oli alle kaksivuotias, Hilja-äiti sairastui keuhkokuumeeseen

heti kuudennen lapsensa synnyttyä, ja haudattiin yhtä aikaa viikon vanhan vauvansa kanssa. Isä-Matti oli hätää kärsimässä lapsikatraansa kanssa, ja mummo Maijastiinallekin tilanne kävi ylivoimaiseksi: Sirkka sairastui heikon hoidon ja suoranaisten ravinnon puutteen vuoksi riisitautiin (D-vitamiinin vakava puutostila), ja joutui sairaalaan. Lapsen eloonjäämisennuste oli huono. Vastoin kaikkia odotuksia hän kuitenkin toipui ja vahvistui sairaalassa puolessa vuodessa niin, että saattoi siirtyä kävelemään opittuaan Kukonkannan lastenkotiin, jossa muut sisarukset jo olivat. Riisitauti oli kuitenkin aiheuttanut vakavia vaurioita Sirkkan luustolle, ja hänen pituuskasvunsa pysähtyi sittemmin 140 senttimetriin.

Elämä lastenkodissa oli kurinalaista. Asukkaat osallistuivat kukin voimiensa mukaan talon töihin: vanhemmat lapset kaitsivat pienempiään ja siivosivat; oli keittiövuorot ja kasvimaan hoitoa. Sotavuodet toivat oman synkän värinsä ja jännitteitä kasvuvuosiin, kun venäläiset pommikoneet (kerran jopa 36 kappaletta yhtä aikaa!) lensivät rajanpinnan ilmatilassa matkalla pommittamaan Savonlinnaa. Evakkoreissukin tehtiin yhdessä lastenkodin väen kanssa, mutta takaisin sentään päästiin. Lastenkotivuosina Sirkalle kehittyi kuitenkin erittäin vahva itsetunto, joka kantoi häntä koko elämän ajan. Hänestä tuli johtajan silmäterä, joka sai tältä erityistä huomiota. Sirkka sai oleilla vapaasti johtajan työhuoneessa, mikä muilta oli kielletty, ja usein hän istuikin johtajan polvella tämän työskennellessä. Koulut ja rippikoulukin käytiin lastenkodista käsin. Oma lyhytkasvuisuuttaan Sirkka ei edes oivaltanut lastenkodissa.

Kukonkannasta Sirkka pääsi itsenäiseen elämään 17-vuotiaana vuonna 1950; isä oli jo kuollut kolme vuotta aiemmin. Sirkka työskenteli kotiapulaisena useissa perheissä seuraavan 25 vuoden ajan. Hän hoiti lapsia ja teki taloustöitä sekä maatalouden aputöitä navetassa ja pelloilla. Työsuhteet olivat usein monivuotisia, ja Sirkka asettui osaksi talon elämää perheenjäsenen tapaan, työt ja

vapaat kulkivat kunkin talon elämänrytmissä 24h/7d. Sirkka oli myös korvaamaton apureservi sukulaistensa keskuudessa. Hän auttoi erityisesti Sylvisartaan ja serkkujensa perheitä joskus pitkänkin matkan takaa lasten- ja kodinhoidossa elämän suurissa käännekohtissa ja kriisitilanteissa. Hän toimi tarvittaessa luotettavana kotimiehenä hoitaen kaikki talon oleelliset sisä- ja ulkotyöt isäntäväen ollessa vaikkapa matkoilla. Oma sukupolveni muistaa hyvin hänen viikkoiset vierailunsa ja napakan huolenpionsa.

Työ maaseudulla oli raskasta 1950-1970-luvuilla: koneita ei juuri ollut, ja vettä piti kantaa joissain taloissa ämpärillä jopa puolen kilometrin päästä. Polttopuita piti pilkkoa kuutiomäärin. Vaatteet tehtiin pitkälti itse, ja ruoan jatketta sai marja- ja sienimetsistä. Helpommat ajat Sirkalle koittivat vuonna 1975, kun sosiaalilainsäädäntö oli kehittynyt hyvinvointi-Suomessa niin, että Sirkka pääsi työkyvyttömyyseläkkeelle ja sai ensimmäisen oman asunnon. Uudesta vapaudestaan hän nautti erityisesti; kun sai olla oman itsensä herra ja tehdä asiat kuten itse tahtoo. Oma tupa, oma lupa. Sirkka teki myös pitkän päivätyön metsänistutuksessa. Vuonna 2002, lähes 70-vuotiaana, hänen käsipelillä eli kuokalla istuttamiensa puiden lukumäärä oli jo reilusti yli 200.000 kappaletta. Omien laskujensa mukaan istutusta hän ehti tehdä 37:ssä eri talossa, ja vauhti oli parhaimmillaan jopa 400 tainta päivässä. Silmä lepäsi mielellään itse istutetussa metsässä. Tunnustuksena tehdystä työstä Metsänhoitoyhdistys muisti Sirkkaa hänen merkkipäivänään diplomilla ja nimikoidulla istutuskuokalla.

Sirkka oli vahvatahtoinen nainen, oman tiensä kulkija. Perheettömänä hän oppi puolustamaan itseään ja oikeuksiaan aikana, jolloin vammaisten kohtelu yhteiskunnan puolelta ei useinkaan ollut tasapuolista ja oikeudenmukaista suhteessa nk. ”normaleihin” ihmisiin. Hän eli fyysisistä rajoitteistaan huolimatta itsenäisen, oman näköisensä elämän, oppi ratkaisemaan luovasti monet arkipäivän haasteet, eikä kaihtanut pyytää apua silloin kun sitä tarvitsi. Hän oli luonteeltaan rempeä ja huumorintajuinen, mutta myös suora ja kipakka jos siihen oli aihetta: hänen silmilleen ei hypitty. Kurissa pysyivät tarvittaessa niin naapurin piski kuin kunnanjohtaja, ja muutkin siltä väliltä. Iloinenkin Sirkka oli, otti irti hetkestä kaiken hauskan mitä siitä sai ja nauraa käkätti päälle sydämensä pohjasta. Sirkkan syntymä- ja nimipäivät olivat aina merkkitapaus: ne juhliittiin perusteellisesti suurella joukolla, johon kaikki olivat tervetulleita, ja tarjoilut olivat mitä mainioimmat. Yksi Sirkkan harrastus olikin leipominen, ja tarvikkeissa ei pihistely. Myös marja- ja sienimetsässä käynti kuului hänen lempipuuhiinsa.

Hän harrasti myös valokuvausta aikana, jolloin kamera ei ollut kovin yleinen esine monessakaan kodissa; moni sukujuhla ja tapahtuma olisi jäänyt ikuistamatta ilman Sirkkan kameraa. Hän oli myös taitava käsitöiden tekijä, ja koti sisustettu itse tehdyillä tekstiileillä. Hän myös vaatetti sukulaislapsia taidokkailla neuleilla ja virkkuutöillä ja tuki näitä muutenkin; erityisen läheisiä Sirkalle olivat hänen Sylvi-sisarensa lapset, jotka pitivät huolta Sirkasta elämän ehtopuolella.

Sirkkan viimeiset syntymäpäivät vietettiin kotona huhtikuussa 2023, jolloin hän täytti 90 vuotta. Väsymys oli jo käynyt käpälään, liikkuminen rollaattorin tukemana vaivalloista, ja alkujaankin heikko ranka painunut kasaan; mittaa lie ollut jäljellä reilu metri ja painoa vähän yli 20 kiloa. Sirkka oli tuolloin kuitenkin jo ”pessyt” kaikki paremmilla eväillä varustetut ikäluokkansa sukulaiset, mitä tuli elämän pituuteen. Hänen päänsä oli edelleen terävä, muisti ja huumori tallella. Sirkka oli edelleen elämäänsä tyytyväinen sinnikäs sissi.

Lämmöllä ja kiitollisuudella muistaen,
Irja Kettunen (Sirkkan serkun tytär)

Sukumatka Riikaan ja Jurmalan hiekkarannoille 21. – 24.7.2024

Vaittisten perinteinen sukumatka päästään taas vihdoin tekemään tulevana kesänä! Edellinen matka tehtiin v. 2019 Viipuriin, aikana ennen koronaa, ja nyt lopultakin pääsemme taas tuulettumaan laadukkaassa seurassa.

Matkakohteena on Latvian Riika, keskiaikainen Hansakaupunki Riianlahdella, sekä sen välittömässä läheisyydessä oleva Jurmalan rantakaupunki, jota myös Pohjolan Rivieraksi kutsutaan.

Kustannusarvio on n. 450e/henkilö. Matka toteutuu, jos mukaan saadaan 30 lähtijää. Lisätietoa ja ilmoittautumisohjeet seuraavassa tiedotteessa toukokuussa.

Merkitse matka-ajankohta kalenteriin jo nyt!

Aikataulu ja alustava ohjelma

Matkaan lähdetään sunnuntaiaamuna 21.7. klo 10.30 Helsingistä, ja paluu Helsinkiin on keskiviikkona 24.7. iltapäivällä. Matkan kesto on 4 päivää, josta perillä 2 päivää.

Yhteinen matkamme alkaa aamulla Helsingin Länsiterminaalista Tallink-laivalla Tallinnaan, jossa hyppäämme Pohjolan Matkojen tilausajobussiin ja jatkamme Riikaan. Aamiaismajoittuminen 4 tähden hotelli Avalonissa.

Perillä teemme kiertoajelun Riian kaupungissa saaden yleiskatsastuksen paikallisiin nähtävyyksiin. Omatoimiseen syventävään tutustumiseen ja ostosten tekoon on varattu yksi päivä.

Riika: *historiaa, nähtävyyksiä, museoita, kirkkoja, kauppoja, keskustori ja kauppahallit. Meripihkaa, Riian balsamia, hyvää syötävää ja juotavaa.*

Teemme myös bussiretken läheiseen Jurmalan rantakaupunkiin, jossa mahdollisuus pieneen mini-rantalomailuun ja kuljeskeluun kaupungin idyllisillä kaduilla. Jurmalassa myös lounastamme yhdessä.

Jurmala: *24 km hienoa hiekkarantaa, kylpylöitä, pitsihuviloita & puutarhoja; ravintoloita, kahviloita, jätski- kioskeja... Vain palmut puuttuvat.*

Paluumatkalle lähdemme keskiviikkona aamuvarhaisella, ja takaisin Helsingissä olemme klo 15.30.

Tule mukaan, satamassa nähdään!

Vuoden 2024 jäsenmaksu

Tämän tiedotteen välissä on sukuseuran pankkisiirtolomake.

Jäsenmaksu on vain 15 euroa / henkilö, alle 18-vuotiailta lapsilta 5 euroa tai 30 euroa/perhe (vanhemmat ja alle 18-vuotiaat lapset).

Jäsenmaksujen **eräpäivä on 22.3.2024** Muista viitenumero.

Jos maksat jäsenmaksun useammasta henkilöstä niin kirjoita viestikohtaan ensin viitenumero ja sitten maksamasi henkilöiden nimet.

Mikäli osoitteesi on muuttunut, ilmoita uusi osoitteesi Ritvalle tai Jounille. (ks. sukuseuran toimihenkilöt)

Sukuseuran jäseninä voivat olla myös kaikki Vaittisten jälkeläiset, vaikka sukunimi olisi muuttunut.

Vaittisten sukuseuran tietosuojaseloste

Seloste henkilötietojen käsittelytoimista hyväksyttiin Vaittisten sukuseuran hallituksen kokouksessa 17.11.2018 ja siihen tehtiin pieniä tarkennuksia jotka hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 19.1.2019.

Seloste on luettavissa sukuseuran kotisivuilla www.vaittistensukuseura.fi

Korjaukset ja täydennykset sukukirjaan

Savo-Karjalan Sukututkimustoimisto

ahti.kopperi [ät] telemail.fi

www.telemail.fi/ahti.kopperi

Kopperin kotisivuilta löytyy ilmoituslomake sekä ohjeet sen täyttöön ja lähettämiseen

Sukuseuran omat kotisivut

Parhaiten pysyt perillä sukuseuran tapahtumista vieraillemalla säännöllisesti sukuseuran www-sivuilla. Sieltä saat aina tuoreimmat tiedot sukuseuran tapahtumista.

Sukuseuran kotisivuja hoitaa Jouni Vaittinen.

Jos sinulla on tiedotettavaa tai kysyttävää nettisivuista, ota yhteys Jouniin.

www.vaittistensukuseura.fi

Sukuseuran tuotteita

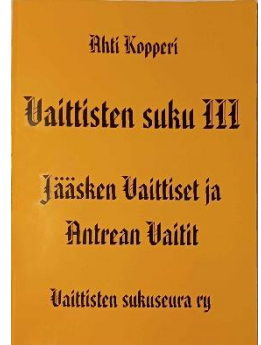
Sukukirja Vaittisten suku I-II, Porvoo 2012

Kirja sisältää kaikki Suomen Vaittiset,
yhteensä 1984 sivua
henkilöhakemistossa yli 30.000 nimeä
hinta 130 euroa, sukuseuran jäsenille 110 euroa.
Kirjaa jäljellä enää 21 kappaletta.

Sukukirja Vaittisten suku III

Jääsken Vaittiset ja Antrean Vaitit, Kouvola 2023

Kirjassa on 62 sivua ja hinta on 20 euroa postikuluineen.

Pöytästandaari (samanlainen kuin etusivulla)

Hinta 40 euroa, myytävänä 29 kpl.

Tilaukset jäsenrekisterin hoitajalta Ritva Vaittiselta.

Hintoihin lisäksi todelliset postikulut.

Sukuseuran toimihenkilöt

Paula Vaittinen, puheenjohtaja

040 565 9180

paula.m.vaittinen [ät] gmail.com

Tyysterniementie 5 A 3

53920 LAPPEENRANTA

Jouni Vaittinen, varapuheenjohtaja

050 5332 987

jouni.vaittinen [ät] saunalahti.fi

Laaksoalahdentie 11 L

02730 ESPOO

Pirjo Vaittinen, hallituksen sihteeri

040 770 8072

pirjo.helena.vaittinen [ät] gmail.com

Nurmenkuja 4

33820 TAMPERE

Irja Kettunen, hallituksen jäsen

Myllykoski, 0400 841 857

Timo Vaittinen, hallituksen jäsen

Joensuu, 0500 376 310

Jukka Ignatius, varajäsen

Tohmajärvi

Raimo Ranta, varajäsen

Lahti

Ritva Vaittinen, jäsenrekisteri

Joensuu, 0500 374 739

vaittinen.ritva [ät] outlook.com